

BMP-0790-3-6/2016/EW

Warszawa, dnia 2 czerwca 2016 roku

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2016 -06- 07
ZAŁ.	NR .....

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku

w odpowiedzi na wystąpienie Pana Rzecznika z dnia 9 maja 2016 roku (sygn. VII.564.8.2015.AJK) w sprawie *negatywnych skutków wynikających z wydawania prasy przez władze jednostek samorządu terytorialnego* uprzejmie przedstawiam co następuje.

Na wstępie pragnę zwrócić uwagę, że podniesiona przez Pana Rzecznika problematyka jest bardzo złożona i jest ona od dłuższego czasu przedmiotem dyskusji i rozważań. Przykładem może być przywołana w wystąpieniu Pana Rzecznika wykładnia art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - *Prawo prasowe* (Dz. U. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.) kwestionująca upoważnienie do wydawania prasy przez jednostki samorządu terytorialnego. Z drugiej strony warto zauważyć, że w literaturze istnieją odmienne interpretacje przedmiotowego zagadnienia. W komentarzu do art. 8 ww. ustawy Ewa Ferenc-Szydełko wskazuje m.in., że: „Prawo prasowe nie wyjaśnia pojęcia „wydawca”, ale wymienia podmioty mogące działać w tej roli. Mogą to być osoby prawne, osoby fizyczne lub inne jednostki organizacyjne, choćby nie posiadały osobowości prawnej. W szczególności wydawcą może być organ państwowy (...), organizacja polityczna (partia), związek zawodowy, organizacja spółdzielcza, samorządowa i inna organizacja społeczna oraz Kościół i związek wyznaniowy” (vide: Komentarz do art. 8 ustawy - *Prawo prasowe*, stan prawny 19.07.2013 r., Lex).

Należy zatem wskazać, że ustawa *Prawo prasowe* nie określa pojęcia „wydawca” w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości. Wprawdzie ustawodawca, wymieniając w treści ww. przepisu prawa podmioty mogące działać w roli wydawcy, wskazuje organizacje samorządowe, a nie jednostki samorządu terytorialnego, jednakże jako wydawców wymienia także osoby prawne, a taki właśnie status posiadają jednostki samorządu terytorialnego. Tym samym wydaje się, że jednostki samorządu terytorialnego mogą realizować przedmiotową działalność.

W przywołanym powyżej komentarzu wskazano ponadto na definicję wydawcy zawartą w ustawie z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych (Dz. U. Nr 152, poz. 722 z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 przedmiotowej regulacji przez określenie „wydawca” należy rozumieć osobę prawną, jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej oraz osobę fizyczną, która prowadzi na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej działalność polegającą na publikowaniu dzieł; domniemywa się, że wydawcą jest osoba, której nazwę lub nazwisko uwidoczniło w tym charakterze na egzemplarzach publikacji.

W kontekście powyższego warto również zaznaczyć, że gmina może prowadzić działalność wydawniczą w oparciu o art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (t.j.: Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236 z późn. zm.), zgodnie z którym ograniczenia dotyczące tworzenia spółek prawa handlowego i przystępowania przez gminę do nich, nie mają zastosowania do posiadania przez gminę akcji lub udziałów spółek zajmujących się czynnościami bankowymi, ubezpieczeniowymi oraz działalnością doradczą, promocyjną, edukacyjną i wydawniczą na rzecz samorządu terytorialnego, a także innych spółek ważnych dla rozwoju gminy, w tym klubów sportowych działających w formie spółki kapitałowej.

Przedstawiając powyższe pragnę jednocześnie zauważyć, że w opinii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w odniesieniu do podniesionych przez Pana Rzecznika zastrzeżeń dotyczących wydawania gazet przez jednostki samorządu terytorialnego m.in. w kontekście poszanowania zasady wolności słowa, otwartości działania administracji samorządowej oraz zgodności ww. rodzaju działalności z konstytucyjnymi wartościami, celowe wydaje się zaangażowanie w dyskusję szerszego kręgu podmiotów. Bez wątpienia jednym z nich jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który pozostaje właściwy w zakresie wprowadzenia ewentualnych zmian w ustawie - *Prawo prasowe*.

W nawiązaniu natomiast do sygnalizowanych przez Pana Rzecznika wątpliwości w zakresie ograniczenia konkurencji przez działalność wydawniczą jednostek samorządu terytorialnego pragnę poinformować, że podmiotem właściwym do udzielenia odpowiedzi w przedmiotowym obszarze pozostaje Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

z poważaniem
MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
z up. Sebastian CHWALEK
Podsekretarz Stanu